

villig til at afhjælpe de Mængder, der flyde af Alderdomsunderstøttelsesloven; men denne Bøh, her foreslaas, synes jeg er en Omvøh, som blot vil fjerne os fra Maalet i Stedet for at nærme os til det.

Harald Jensen: Da Loven om Alderdomsunderstøttelse behandledes i 1891, blev der fra den Side, til hvilken jeg den Gang som nu sluttede mig, fremsat en hel Del Anker mod Forslaget. Jeg skal ikke nu komme nærmere ind paa alle disse Anker, fordi det jo ikke er saa længe siden, at denne Forhandling blev ført, saa at den endnu vil staa i ærede Medlemmers Grindring. Jeg skal derfor ikke opholde mig ved atter at fremdrage disse forskellige Anker og denne Paapegen af Uretfærdigheder; som findes i denne Lov, men kun udtale, at den Tid, der er gaaet, fuldt ud har bevist, at de da fremsatte Anker vare fuldstændig berettigede, og at de Uretfærdigheder, som man paaviste at være til Stede i Loven, ogsaa virkelig ere til Stede — det tror jeg, man tør sige, at Erfaringerne fra de 5 Aar, som ere forløbne siden den Tid, have bevist. Foreløbig skal jeg, som sagt, ikke komme ind derpaa. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Trier) udtalte jo, at det er Hensigten med denne lille Ændring at bringe hele Loven under Debat — og saa Sagen fremmet i Udval; disse Ting ville derfor komme frem, og der er da ingen Grund til at opholde sig videre derved. Men det, jeg kunde ønske at sige og navnlig paapege som den Erfaring, jeg sætter mest Pris paa, af de Erfaringer; der ere vundne i de 5 Aar, er, at det i den Tid har vist sig, at denne Lov er bygget paa et absolut galt Princip. Det blev fra vor Side, fra mine Meningsfællers og min Side, fremhævet, den Gang Loven blev vedtagen, at det var urigtigt at lægge denne Sag i Kommunernes Hænder, men at det vilde være fuldstændig rigtigt og praktisk rigtigt, at lægge Sagen over i hele Samfundets, Statens Hænder. Kommunerne vilde da kun saa at gøre med maaste at være Medlemmænd mellem Staten og de alderdomsunderstøttede, idet Kommunerne altsaa kunde komme til at udbetale Understøttelserne, men ikke komme til at staa for det, saaledes som de nu gøre det. Det har gennem de forløbne Aar vist sig, at Kommunernes Skøn over, hvad der er fornødent for et Menneske til at leve af, og hvorvidt han er værdig eller ej, fornuftigvis kun har kunnet gaa i een Retning, nemlig i Favør af Kommunerne og i Diskarvør af dem, som skulde alderdomsunderstøttes. Det er ganske naturligt, at Kommunerne i saa Tilfælde ville

forøge for deres egen Interessse fremfor den alderdomsunderstøttedes, og jeg tror ogsaa, at de Erfaringer, man har gjort i de forløbne Aar, have vist, at Alderdomsunderstøttelsen er karrig, knebent tilmaalt overalt i hele Landet. En Understøttelse af 100 Kr. til en gammel at leve af er vel saadan omtrent det Gennemsnit, man kan tænke sig; altsaa til en enkelt Person. Men at leve af 100 Kr. om Aaret lader sig jo ikke gøre uden store Savn, uden Sult, uden at den gamle i det hele taget faar at føle, at han er tilovers, at han lever af Naade, og det burde den gamle allermindst gøre. Vi burde jo, forekommer det mig, hædre den gamle og søge at gøre hans sidste Dage saa tilfredse som muligt fremfor at lade ham føle Savnet og Savnet i hans senere Aar. Men anderledes har det jo ikke kunnet være, naar Forholdet er dette, at Kommunerne skulle skønne over, hvor meget vedkommende behøver, og hvorvidt vedkommende endnu er arbejdsdygtig — i saa Fald vil dette Forhold ikke kunne være anderledes; end det har vist sig at være i den forløbne Tid. Og det er ogsaa i denne Tid vist sig, at Loven paa en Maade har sat en Præmie paa den laveste Understøttelse; thi naar man tænker sig flere Kommuner liggende ved Siden af hinanden eller i Nærheden af hinanden, ville de, der søge Understøttelse, absolut søge hen til den Kommune, der hder denne Understøttelse rigeligt, og frastlytte den Kommune, der er karrigt; hvorved denne Kommune sparer sin Andel af den Understøttelse, som paa denne Maade gives. Dette Forhold, at Kommunerne paa en Maade skyde de alderdomsunderstøttede fra sig, søge at lægge Byrden over paa en anden Kommune, er et gammelt Forhold, vi kende fra Fattigvæsenet; det gaar igen her, og dette Forhold forekommer mig at være forkasteligt. Det forekommer mig derfor, at denne Sag bør ordnes, saaledes som det blev udtalt fra vor Side sidste Gang, denne Sag var under Behandling, nemlig saaledes, at det bliver Samfundet, der kommer til at tage Sagen fuldt ud i sin Haand. Og naar der fra saa mange Sider bliver talt om de overbeholdte Kommuner og bliver talt om at komme Kommunerne til Hjælp, forekommer det mig, at der er et Felt, hvor Samfundet med Rette burde tage Byrden fra Kommunerne, nemlig Forsørgelsesomraadet, enten det er Fattigvæsenet eller der som her er Tale om Forsørgelsen af de gamle. Her er et Punkt, hvor Staten, Samfundet som Hæljed har en Pligt til at gribe ind som Samfund, og det bør ikke overlades til de enkelte Kommuner at handle med de gamle og de fattige, saaledes som disse Kom-